

С.В. Сорокіна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Акмен, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ВІДПОВІДНОГО НАПРЯМУ

Сьогодення характеризується надвеликим обсягом інформаційних потоків, стрімкими темпами впровадження новітніх технологій, інтеграційними тенденціями у світовому суспільстві. Зазначені процеси мають великий вплив на вищу освіту, значно підвищуючи вимоги до випускників. Відповідно до сучасної парадигми вищої освіти, всі дисципліни, що наповнюють навчальні плани студента, мають відповідати компетентностям майбутнього фахівця і забезпечувати його знаннями необхідними для майбутньої професійної діяльності. Важливим кроком на шляху до створення у ЗВО умов підготовки конкурентоспроможного фахівця стає впровадження і модернізація освітніх програм. Так, на сьогодні кожна спеціальність обумовлює певний перелік компетентностей випускника, які забезпечуються низкою професійно розроблених дисциплін, що має опанувати студент протягом навчання. При цьому особливо важливо врахувати вимоги, які висуває ринок праці щодо знань. Тому метою роботи було показати роль дисциплін з товарознавства в системі модернізації освітніх програм відповідного напрямку.

Оскільки всі продовольчі й непродовольчі товари значно розрізняються по властивостях і вимогах, що пред'являються до них, то і в товарознавстві застосовують знання і відомості з різних областей науки. Тому товарознавство тісно пов'язане з багатьма природними, технічними і суспільними науковими дисциплінами: економікою, фізикою і хімією (дають загальні відомості про будову, перетворювання складових і фізичного стану при виготовленні і зберіганні, властивості і харчову цінність товарів, визначають методи дослідження якості тощо), мікробіологією, біохімією (визначення безпечності товару для людини, ступеню псування, дають дані для правильного вибору режимів транспортування і зберігання товарів). Зв'язок товарознавства з економічною географією, статистикою, менеджментом, економікою і організацією торгівлі дозволяє правильно організувати рух і облік товарів, визначати потребу населення в них тощо. Товар – категорія, яка міняється, з часом губить свої властивості, якість і масу. За даними економічних експертів, прорахунки, які пов'язані з незнанням якості товару в десятки

разів негативніше відбиваються на прибутку торгової організації, ніж прорахунки в організації товаропросування. Тому працівникам торгівлі і бізнесу необхідні глибокі знання про хімічний склад товару, методи дослідження якості і умови її зниження, шляхи збереження товару в належній якості, послідовність та результати проведення операцій з товаром, організації торгівлі, а також економічні підрахунки. Без глибоких знань в цих напрямках, у будь якій сфері підприємницько-комерційної діяльності, не може відбутися розвитку конкурентоспроможного підприємства. Тому освітні програми підготовки спеціалістів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, де не приділено належної уваги дисциплінам, що вивчають не тільки показники якості товару, а й дають студентам практичні знання щодо методів дослідження фізико-хімічних аспектів товару, суті хімічних перетворень у процесі зберігання та псування споживчих властивостей, не здатні сформувати фахівця затребуваного на ринку праці.

Незважаючи на активізацію роботи у напрямку модернізації навчання, актуальним завданням сучасної системи викладання залишається розробка і застосування у ЗВО сценаріїв занять, побудованих на засадах активної взаємодії як учасників навчального процесу, так і майбутніх роботодавців. Саме вимоги роботодавців вимушують підіймати питання наявності зазначених дисциплін в системі модернізації освітніх програм. Основними вимогами виробничо-торговельної сфери є наявність у студентів знань з наступних питань: аналіз асортиментної політики виробничої або торгової організації; проведення товарознавчої оцінки якості товарів (зокрема вітчизняних і імпортованих); визначення градацій якості, діагностика дефектів товарів і причин їх виникнення, вживання заходів по попередженню реалізації неякісних, небезпечних товарів; забезпечення якості і кількості товарів на різних етапах їх технологічного циклу; забезпечення умов правильного зберігання і упаковки товарів протягом їх просування від виготівника до споживача; встановлення видів товарних втрат, причин їх виникнення і розробка заходів з їх попередження або зниження; інформаційне забезпечення руху товару від виготівника до споживача. Виходячи з напрямків розвитку сучасних виробничих та торговельних підприємств, критерій якості є ключовим моментом конкурентоспроможності і можливості вдалого просування товару на ринку, тому саме дисциплінам, що вивчають фундаментальні положення порядку формування і збереження якості має приділятися значна увага в системі модернізації освітніх програм з виділенням відповідного напрямку.